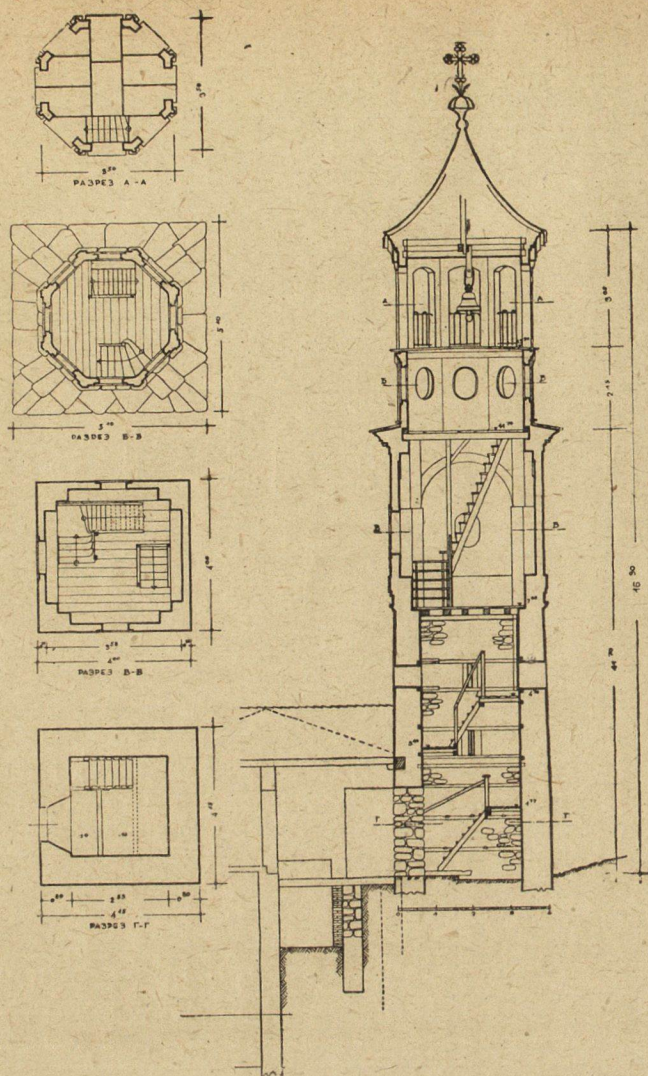

14 а. Търновско. Плаковски манастир „Св. Илия“
Кула-камбанария (1856)—горизонтални и
вертикални разрези

(Заснели: арх. Ив. Илчев и к.-арх. Дечко Джумаков, авг. 1951 г.)

„Св. Петър и Павел“ и „Св. пророк Илия“, да изградят голям величествен храм, който да обедини енорияшите от църквите на долната махала. Сгруппирали готовите капитали, произхождащи от продажба на градски магазини и празни места, и като събрали нови помощи в Свищов и между българите в Букурещ, решили да реализират идеята си. Новият храм трябвало да отговаря на вкуса на тогавашните свищовски търговци, които често пътували по Дунава на Запад и имали възможност да видят величествени храмове. Постройката на църквата била възложена на прочутия стар български архитект Никола Фичев. Стари съвременници още раз-

казват за ентусиазма и усилията на чираци, калфи и майстори от свищовските еснафи, ученици, слуги и господари, които довели докрай градежа на тая църква.

В летописната църковна книга е отбелязано: „На 14 април в 1865 г. е поставен темелът (основите) на църквата, а е осветена на 19 септември 1867 г., през царуването на султан Азис, от 12 свещеници в присъствието на полк турска войска и много народ; наречена е „Св. Троица“, „Св. Кирил и Методий“ и „Св. Иван Рилски Български“.

Освещаването ѝ е дало приход 7000 гроша. Църквата е струвала 461 613 гроша; платено за изсидването — 209 811 гроша, срещу 18 626 надници. В зидарията са употребени: 2810 коли пясък, 119 322 оки вар, 1399 дървени греди, 3723 дъски, 29 300 тухли, 1698 оки желязо, 1917 оки гвоздеи, 1246 оки куршум (олово), 38 сандъка тенеке и 10 високи обли каменни стълба.

Иконите и темплото са рисувани от големия български художник свищовеца Николай Павлович. Полилеите пред иконостаса са работени в Букурещ.

Църквата, строена от Никола Фичев, е трябвало да има камбанария отпред, но поради липса на средства изграждането на тая камбанария било изоставено. Подир Освобождението — след смъртта му, камбанарията е била довършена от достойния му заместник по църковни строежи Уста Генчо от Тревненските колиби (табл. XX). Последната е строена от 1883 до 1886 г. и е струвала 232 276 гроша. Шестте камбани са подарени от Александър II по случай първото му черкуване на българска земя, което е станало в тая църква, след преминаване на Дунава от руските войски през 1877 година.

Както се вижда от приложения план, разрези и външни изгледи (обр. 33, 34 и 35; табл. XIX—XXIII), църквата е трикорабна масивна постройка, зидана с прости ръчни тухлени сводове, дълга е 35 м., широка 19,60 м., с 9,5 м. високи каменни колони, с междуколония 10 м от ос до ос. Отпред, както казахме, горната част на камбанарията е прибавена по-късно. От семертърса през 1913 г. тя е била силно пропукана и впоследствие е била ремонтирана. Църквата е градена върху несигурен терен и Никола Фичев е направил много дълбоки основи — казват — до 12 м дълбочина в земята. През послед-